

Hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Elin Widegren

Regionstyrelsen
RS/612/2025
2025-09-01

Svar på remiss Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer SOU 2025:43

Ärendebeskrivning

Region Jämtland Härjedalen har getts möjligheten att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Tillgången till läkemedel har en central betydelse för en fungerande hälso- och sjukvård, och bristande tillgång kan utgöra ett hot mot liv och hälsa. Läkemedelsbrist kan påverka patienter på många olika sätt och i allvarliga fall leda till konsekvenser i form av utebliven eller uppskjuten behandling. Läkemedelsbrist kan också leda till kostnadsökningar och ökad arbetsbelastning för många aktörer så som apotek, hälso- och sjukvård, företag och myndigheter.

Utredningen konstaterar att det finns flera olika sätt att förebygga läkemedelsbrister och motverka negativa konsekvenser av sådana brister men bedömer att det i vissa situationer kan vara ändamålsenligt att tillfälligt begränsa förordnande och utlämnande av läkemedel för både humant och veterinärt bruk.

Utredningen förslår därför att läkemedelslagen och läkemedelsförordningen kompletteras med bemyndiganden som tydligt ger Läkemedelsverket möjlighet att meddela föreskrifter om tillfälliga begränsningar vid förordnande och utlämnande av läkemedel i bristsituationer.

Föreskrifter för begränsningar kan utformas på flera olika sätt, exempelvis:

- Rätten att förordna ett visst läkemedel begränsas till en viss yrkesgrupp eller specialitet.
- Läkemedel får endast förordnas eller lämnas ut när en viss indikation föreligger.
- Läkemedel får endast förordnas eller lämnas ut till en viss grupp av patienter eller djur.

Beslut om begränsningar ska fattas med restriktivitet och kan införas om det är nödvändigt för att skydda liv och hälsa. Begränsningar kan även införas preventivt vid risk för brist.

Ett syfte med utredningens förslag är att det ska vara möjligt att reservera läkemedel till de patienter och djur som behöver läkemedlet mest. Samtidigt innebär förslaget att vissa patienter kan bli utan ett visst läkemedel, vilket kan skapa oro och frustration.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Ett förslag till svar har tagits fram av Läkemedelsenheten. Regionen är överlag positiv till utredningens förslag, men betonar vikten av att Läkemedelsverket tar fram processer, rutiner och arbetssätt för att kunna hantera det nya bemyndigandet samt att de tillfälliga föreskrifterna utformas på ett sätt som möjliggör efterlevnad i de fall systemstöd saknas. Det är viktigt att beslut om prioriteringar fattas i samverkan med sjukvården.

Remissvaret ska vara Socialdepartementet tillhanda senast den 13 oktober 2025.

Regiondirektörens förslag

Upprättat förslag till svar på remiss *Säkerställ tillgången till läkemedel – förordnande och utlämnande i bristsituationer* antas.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Johan Palm
Chef hälso- och sjukvårdspolitiska
avdelningen

Utdrag till

Chef hälso- och sjukvårdspolitiska avdelningen
Enhetschef läkemedelsenheten
Apotekare, läkemedelsenheten